

# Global Education in Estonia

Peer Review Policy Summary

Eestikeelne versioon

The European Global Education  
Peer Review Process  
A GENE Policy Summary



This publication has been produced with the assistance of the European Union. The contents of this publication are the sole responsibility of the editors and can in no way be taken to reflect the views of the European Union, nor those of GENE or its participating Ministries or Agencies.

The European Global Education Peer Review process and the work of GENE is also made possible through funding provided by the following GENE participating Ministries and Agencies:

Austrian Development Agency and the Ministry of Education, Austria

Ministry of Foreign Affairs, Belgium

Czech Development Agency, Czech Republic

Ministry of Foreign Affairs, Finland

Agence Française de Développement and the Ministry for Europe and Foreign Affairs, France

Engagement Global, with funding from the Federal Ministry for Economic Cooperation and Development, Germany

Irish Aid, Department of Foreign Affairs and Trade, Ireland

Ministry of Foreign and European Affairs, Luxembourg

Ministry for Education and Employment, Malta

Ministry of Education, Montenegro

Ministry of Foreign Affairs and Camões – Institute for Cooperation and Language, Portugal

Slovak Agency for International Development Cooperation, Slovakia

Ministry of Foreign Affairs, Slovenia

© GENE 2019

[www.gene.eu](http://www.gene.eu)

ISBN: 978-1-911607-18-2

GENE – Global Education Network Europe is the network of Ministries, Agencies and other bodies with national responsibility for Global Education in Europe. GENE supports networking, peer learning, policy research, national strategy development and quality enhancement in the field of Global Education in European countries. GENE facilitates the European Global Education Peer Review Process, as part of its work of increasing and improving Global Education. GENE works towards the day when all people in Europe – in solidarity with people globally – will have access to quality Global Education.

# Maailmaharidus Eestis

## Analüüsi kokkuvõte

### Sisukord

Analüüsiprotsessi lühikirjeldus	3
Peamised tähelepanekud ja soovitused	5
Tänusõnad	10
Koostajad	12



# Analüüsiprotsessi lühikirjeldus

Käesolev kokkuvõte käsitleb maailmaharidust<sup>1</sup> Eestis ning on koostatud Eesti maailmahariduse olukorra analüüsi põhjal. Analüüsiprotsessi koordineeris Euroopa maailmahariduse võrgustik GENE (Global Education Network Europe). Maailmahariduse seisu on ministeeriumide ja nende allasutuste, kodanikuühiskonna organisatsioonide ja teadlaste ning formaal- ja mitteformaalhariduse andjate osalusel Euroopa riikides vastastikhindamise (*peer review*) meetodil kaardistatud aastast 2002. Protsessi põhieesmärk on suurendada maailmahariduse kandepinda ja tõsta selle kvaliteeti Euroopas. Protsessi abil püütakse tugevdada Euroopa riikide maailmahariduse poliitikat, õppida üksteise poliitikast ja tõsta esile häid tavasid ning esitada tähelepanekuid ja soovitusi, mis aitaksid maailmaharidust riikides paremaks muuta. Vastastikhindamise tulemusel jagatakse riikide hea poliitika ja praktika näiteid kõigi teiste Euroopa riikidega.

Maailmahariduse seisu analüüsitakse koostöös riikide maailmahariduse valdkonna poliitikakujundajate ja sidusrühmadega. Dialoog Eesti maailmahariduse olukorra analüüsi koostamiseks algas GENE ja UNESCO Eesti rahvusliku komisjoni vahel ning järgmiseks kaasati protsessi tuumikpartneritena välisministeerium ning haridus- ja teadusministeerium. Protsessis osales ka eksperdirühm, kuhu kuulusid kodanikuühiskonna esindajad. Eesti maailmahariduse analüüsimise põhimõtted koostati ja aruanne valmis kõigi osaliste koostöös.

Analüüsiprotsess käivitus GENE sekretariaadi ettevalmistava Tallinna-külastusega 2019. a veebruaris. Külastuse ajal kohtusid sekretariaadi esindajad tuumikpartnerite ja eksperdirühmaga. Üheskoos pandi paika koostööraamistik ning räägiti läbi Eesti maailmahariduse olukorra kaardistuse ja rahvusvahelise meeskonna külastusega seotud tegevused. Ettevalmistava külastuse järel värvas GENE Eesti konteksti ja maailmahariduse valdkonda tundva koordinaatori. Tema uurimistööl põhjal koostati Eesti maailmahariduse ülevaade, mida rahvusvaheline ekspertide meeskond kasutas oma 2019. a mais toimunud Eesti-külastuse ettevalmistamiseks.

7.-9. mail 2019 kohtus rahvusvaheline maailmahariduse ekspertide meeskond Tallinnas põhiliste Eesti maailmahariduse sidusrühmadega eri sektoritest ja valdkondadest. Sisukatel kohtumistel ja intervjuudel toodi esile mitmeid suurepäraseid maailmahariduse praktika näiteid. Kolmepäevase külastuse käigus saadud õpikogemuste ja info põhjal koostasid GENE sekretariat ja eksperdid Eesti maailmahariduse valdkonna kohta esialgsed tähelepanekud ja soovitusel, mida külastuse viimasel päeval tutvustati kõigile osalistele. Tähelepanekuid ja soovitusi täiendati edasise töö käigus tuumikpartnerite ja eksperdirühma tagasiside põhjal ning need on täismahus esitatud Eesti maailmahariduse analüüsi tervikaruandes ja käesolevas kokkuvõttes.

---

<sup>1</sup> GENE kasutab analüüsis Maastrichti deklaratsioonis kasutatud maailmahariduse määratlust: Maailmaharidus on haridus, mis avab inimeste silmad ja meele globaliseerunud maailma tegelikkusele ning ärgitab looma maailma, kus on rohkem õiglust ja võrdsust ning inimõigused kehtivad kõigi suhtes. Maailmaharidus hõlmab haridust arengu, inimõiguste, kestlikkuse, rahu ja konfliktiennetuse ning mitmekultuurilisuse teemadel ning kodanikuhariduse globaalseid mõtteid. GENE on teadlik erinevustest riikide terminikasutuses ja keelelistest probleemidest terminite ühest keelest teise tõlkimisel.

Tervikaruandes, milles kirjeldatakse Eesti maailmahariduse olukorda analüüsimeeskonna kohtumiste ja tehtud uurimistöo põhjal, on kuus peatükki. 1. peatükk tutvustab analüüsiprotsessi. 2. peatükk käsitleb arengukoostöö ja hariduspoliitika konteksti, avaliku arvamuse ja teadlikkuse konteksti ning maailmahariduse kontseptuaalseid aluseid. 3. peatükk annab ülevaate peamistest maailmaharidusega seotud ministeeriumidest ja asutustest ning. 4. peatükk keskendub rahastamisele. 5. peatükk vaatleb maailmaharidust formaalharidussüsteemis ning 6. peatükk kodanikuühiskonna ja noorsootöö kontekstis.

Aruande lõpus on esitatud ametlikud tähelepanekud ja soovitused, mis on suunatud Eesti maailmahariduse peamistele sidusrühmadele. Tähelepanekutes ja soovitustes keskendutakse valdkondadele, kus täheldati tugevusi, juhitakse tähelepanu aspektidele, milles on arenguruumi, ning tehakse ettepanekuid Eesti maailmahariduse laiendamiseks ja parendamiseks tulevatel aastatel.

Kokkuvõte sisaldab lisaks analüüsiprotsessi kirjeldusele tervikaruandes esitatud tähelepanekuid ja soovitusi ning tänuõnu.

Eesti maailmahariduse analüüsi aruanne on üksnes üks etapp jätkuvas protsessis; aruande avaldamise ning edasiste riigi ja rahvusvahelise tasandi tegevustega soovitakse kaasa aidata maailmahariduse arengule ja edendamisele Eestis ning vastastikusele õppimisele poliitika arendamiseks teistes Euroopa riikides.

Tervikaruandega saab tutvuda ja selle saab alla laadida GENE sekretariaadi veebilehel:

**[www.gene.eu](http://www.gene.eu)**

# Peamised tähelepanekud ja soovitused

Tunnustame Eesti maailmahariduse analüüsiprotsessis osalenud tuumikpartnerite ja eksperdirühmeliikmetetööd ning kõigi sidusrühmade head tahet. Oleme tuumikpartneritele, eksperdirühmale ja teistele tagasiside eest tänulikud. Loodame, et tegu oli kõigile osalistele kasuliku protsessiga ning neil jätkub tahet pühenduda laiema ja parema maailmahariduse edendamisele Eesti eri sidusrühmade hulgas ja sektorites. GENE esitab oma tähelepanekud ja soovitused sidusrühmadele tagasihoidliku panusena juba käimasolevasse töösse maailmahariduse vallas. Tähelepanekud ja soovitused ei ole esitatud tähtsuse järjekorras.

## Tähelepanekud

1. Analüüsi käigus täheldati laialdast pühendumist maailmaharidusele Eesti eri sidusrühmade hulgas. Eesti maailmaharidusse panustajate töö kvaliteet ja aktiivne kaasatus väärivad tunnustust.
2. Üleilmse konteksti muutuste, eriti kestliku arengu eesmärkide protsessi tõttu on õige aeg pöörata rohkem tähelepanu haridussüsteemile. Tunnustame õppekavareformi, millega säästev areng lisati aastal 2002 läbiva teemana õppekavasse, ning õppekavade pidevat ajakohastamist, mis annab võimaluse õppimise globaalset mõõdet laiendada ja parendada.
3. Valdkonna sidusrühmade hulgas on terminoloogilisi erimeelsusi, mis tulenevad eri lähtekohtadest, traditsioonidest ja partneritest. Mõistete paljusus ei takista siiski maailmahariduse sidusrühmade koostööd, kuna toetudes ühisele arusaamisele õppimise globaalsest mõõtmest saab eri elemente ja terminoloogiat ühendada nii, et need vastastikku võimenduksid.
4. Maailmahariduse andmist on võimalik parendada ja laiendada seoses välisministeeriumi arengukoostöö ja humanitaarabi strateegia ajakohastamisega.
5. Nagu paljudes Euroopa riikides, tuntakse ka Eestis praegu muret võõraviha, sallimatuse ja demokraatiavastaste hoiakute pärast ühiskonnas. Tegu on väljakutsega maailmahariduslikele tegevustele ja sellel võib riigi tasandil olla poliitilisi ja eelarvelisi tagajärgi. Avaliku toetuse lähtetase arengukoostööle on suhteliselt madal.
6. Tunnustame maailmaharidusega seotud sidusrühmade avatud ja konstruktiivset koostööd eri ministeeriumide, asutuste ja organisatsioonide ning sektorite vahel. Koostöö on peamiselt kahepoolne ning süsteemsema mitmepoolse koostöö ja koordineeritud tegevuse osas on arenguruumi.
7. Maailmahariduse projektide rahastamine ei ole vastavuses sidusrühmade taseme, edukuse ja pühendumusega. Praegu maailmaharidusele eraldatud ressurssidest ei piisa laiema ja parema maailmahariduse tõelise potentsiaali realiseerimiseks. Märgime tunnustavalt ära väikese arvu

pühendunud MTÜde, eriti MTÜ Mondo tehtava töö. Mittetulundusühingud on omandanud võimekuse teha koostööd tähtsamate ministriumidega, töötada sidusalt, strateegiliselt ja tõenduspõhiselt, taotleda edukalt rahastust nii riigiasutustelt kui ka rahvusvahelistest allikatest.

8. Tunnustame välisministeeriumi rolli ja tööd. Ministeeriumi maailmahariduse alane töö toetub töötajate tugevale pühendumisele. Seda tehakse piiratud inim- ja rahaliste ressursside ning võistlevate poliitiliste prioriteetide tingimustes, mõistes maailmahariduse piiratud, kuid kasvavat avalikku tähtsust.
9. Väga tänuväärseks tuleb ära märkida haridus- ja teadusministeeriumi tugev roll. Ministeeriumi otsustavat rolli kinnitavad kõik analüüsis osalenud, eriti seoses maailmahariduse võimaliku edasise tugevdamisega Eestis.
10. Tunnustame koolide ja ülikoolide autonoomiat ning õpetajate vabadust valida õppekavas sätestatud õpiväljundite saavutamiseks sobivad õppematerjalid ja õpetamismeetodid.
11. Maailmahariduse edasisel lõimimisel formaalharidussüsteemi on suur potentsiaal. Kõigi tasemete õppekavade ajakohastamisel on loodud olulisi võimalusi maailmahariduse laiendamiseks ja parendamiseks. Sama kehtib õpetajate esma- ja täienduskoolituse puhul.
12. Tunnustame keskkonnaministeeriumi juhtimisel keskkonnaharidusse panustatud ressursse, keskkonnahariduse oskusteavet ja pikki traditsioone. Eestil on tugev ja selge riiklik keskkonnahariduse tegevuskava, mille abil on võimalik laiendada õppimise globaalset mõõdet.
13. Eestis on väljakutseks orienteerumine maailmahariduse mõistestikus ning kattuvused maailmahariduse ja keskkonnahariduse / säästva arengu hariduse vahel. Rahvusvaheline ekspertide meeskond peab oluliseks kõigi maailmaharidusega seotud inimeste ja organisatsioonide tööd Eestis ja tunnistab, et nende tööde ja algatuste määratlemiseks on erinevaid viise.
14. Leiame, et eri sidusrühmadel on palju ühist, mh avatud suhtumine poliitikakujunduse, strateegia ja praktika paremaks muutmisel.
15. Peame strateegiliselt oluliseks siduda maailmaharidus teadlikkuse tõstmisega, et suurendada avalikku toetust ja aktiivset pühendumist globaalsetele teemadele.
16. Digitaliseerumise tase on Eestis väga kõrge. Paljud õppematerjalid, tööriistad ja koolitused on veebis tasuta kättesaadavad. Digimaterjalid loovad väärt võimalusi maailmahariduse pakkumiseks ja võivad olla eeskujuks teiste Euroopa riikide poliitikakujunduses.
17. Maailmahariduse kaudu on võimalik kokku tuua eri õppekeeleka koole ja toetada Eesti ühiskonna sidusust.
18. Juhime tähelepanu võimalustele tegeleda näiteks vastloodud Eesti kestliku arengu koalitsiooni kaudu agenda 2030 ja eriti kestliku arengu eesmärkide alaeesmärgiga 4.7.



## Soovitused

1. Eesti õppekava pakub koolidele ja õpetajatele võimalusi tegeleda maailmaharidusega eelkõige säästva arengu hariduse kaudu, aga ei tõsta konkreetselt esile õppimise globaalset mõõdet. Soovitame riikliku õppekava ajakohastamisel tuua maailmahariduse nii põhi- kui keskhariduse tasemel selgelt esile, käsitledes õppe globaalset mõõdet läbiva teemana ning lisades maailmahariduse aspekte ka mõnede ainete, nt ühiskonnaõpetuse, ajaloo ja loodusainete õpitudemustesse.
2. Soovitame väljendada olulisemates haridusstrateegiates, näiteks keskkonnahariduse rakenduskavas ja elukestva õppe strateegias selget pühendumist õppimise globaalsele mõõtmele ning kajastada seda strateegiate indikaatorites. See oleks oluline, et hinnata nende strateegiate panust kestliku arengu eesmärgi 4 alaeesmärgi 4.7 suunas liikumisel.
3. Soovitame tugevdada globaalset mõõdet keskkonnahariduses ja säästvat arengut toetavas hariduses, näiteks tuues kokku keskkonnahariduse/säästva arengu hariduse ja maailmahariduse pakkujad, et suurendada koostööd ja tihendada kontakte ning kooskõlastada mõistekasutust. Tallinna Ülikoolis on juba häid näiteid mõistekasutuse lähenemisest. Samasuunalist arengut võib täheldada ka seoses UNESCO ühendkoolide ja Läänemere projekti võrgustike ühendamisega.
4. Soovitame õpetajate esmakoolitusse lisada kohustusliku maailmahariduse mooduli või kursuse. Maailmaharidust saab õpetajakoolituses fookusse võtta ja laiendada, toetudes uuenduslikele algatusele, nagu näiteks Living Lab Tallinna Ülikoolis, ning kohustuslikule kestlikku arengut toetava hariduse kursusele Tartu Ülikoolis. Soovitame täiendusõppe raames pakkuda maailmahariduse õpet kõigile õpetajatele.
5. Lugupidamisega juhime tähelepanu, et maailmaharidus/maailmakodanikuharidus/kestlikku arengut toetav haridus vajaks pikaajalisemat ja süsteemsemat rahastust, mis võimaldaks valdkonna tegevust pikaajaliselt planeerida. Head rahastamismehhanismid võimendaksid muutusi, soodustaksid järjepidevust, tekitaksid usaldusväarsust ja tagaksid mitmekesisuse. Mõistame, et pikaajaline riiklik rahastus sõltub eelarvevõimalustest. Sellegipoolest võiksid strateegilised partnerid sõlmida mitmeaastased raamkokkulepped, mille raames rahastust igal aastal pikendatakse ja vastavalt võimalustele üle vaadatakse. See võimaldaks asendada projektid programmidega hästi määratletud strateegilistes valdkondades. Soovitame säilitada ka mõned projektide rahastamise meetmed väiksemate või lühemaajaliste algatuste tarvis, millel on potentsiaali tuua valdkonda uusi ideid ja laiendada maailmahariduse osalejate ringi.
6. Soovitame välisministeeriumil maailmahariduse teemal välja töötada selge seisukoha ja väljendada seda oma poliitikadokumentides, mh ajakohastatud välispoliitika strateegias ja arengukoostöö programmis. Välisministeerium täidab selget ja äärmiselt olulist rolli Eesti elanike sidumisel üleilmsete teemadega ning saab teha seda tihedas koostöös eelkõige haridus- ja teadusministeeriumi, keskkonnaministeeriumi ja mittetulundusühingutega.

7. Koostöö strateegiliste partnerite, näiteks meediaväljaannetega, võimaldab sõnumeid palju ulatuslikumalt levitada. Seda laadi partnerlus võib olla eriti oluline Riigikantselei kui kestliku arengu eesmärkide koordinaatori tegevuses.
8. Hästi kavandatud ja läbi viidud meediasuhtlusel võib olla märkimisväärne mõju avalikkuse teadlikkuse suurendamisel ja hoiakute kujundamisel globaalsetel ja arenguteemadel. Soovitame välisministeeriumil, haridus- ja teadusministeeriumil ja keskkonnaministeeriumil selliseid võimalusi uurida.
9. Analüüsi käigus ilmnes vajadus riikliku maailmahariduse sidusrühmi ühendava platvormi järele Eestis. Soovitame sellise platvormi luua. Riiklik platvorm on kasulik, kuna võimaldab osalistel kohtuda, infot vahetada ja võrgustuda. Sellest on konkreetsemat kasu näiteks tegevuse kavandamisel, prioriteetide seadmisel, ühiste seisukohtade ja arusaamade kujundamisel. Platvormi loomisel on võimalik toetuda teiste riikide näidetele. GENE võrgustikus osalevate riikide ministeeriumide jm organisatsioonide vastastikused õpikogemused võiksid pakkuda inspiratsiooni ja praktilisi näiteid, kuidas riiklikke platvorme juhtida ja käigus hoida ning kuidas muuta maailmaharidus olemuslikuks osaks arengukoostööst, hariduspoliitikast ja -praktikast.
10. Maailmaharidusega tegelevatel kodanikuühiskonna ja kogukonna esindajatel on raske mõista nende inimeste motiive, kelle hoiakud ja arvamused erinevad maailmaharidusega tegelejate omadest. Soovitame laiendada maailmaharidusliku töö sihtrühma, et kaasata inimõiguste ja demokraatia teemadel kaasa mõtlema inimesi kogu Eesti ühiskonnast.
11. Kestliku arengu eesmärkide alaeesmärk 4.7. pakub haridus- ja teadusministeeriumi tugeval eestvedamisel ning keskkonnaministeeriumi, välisministeeriumi ja kodanikuühiskonna toel ja osalusel võimalusi paljude sidusrühmade kaasamiseks. Et Riigikantselei vastutab kestliku arengu eesmärkide koordineerimise eest Eestis, soovitame kaasata Riigikantselei infovahetusse, suhtluse ja riigi tasandi võrgustiku algatustesse maailmahariduse valdkonnas.
12. Soovitame siduda noortevaldkonda tihedamalt maailmaharidusega, et tugevdada noorsootöö globaalset mõõdet ja noorsootöötajate koolitust ning selgitada välja sünergiavõimalused noorte katusorganisatsioonide ja maailmahariduse osaliste vahel (nt kestliku arengu eesmärkide ja ÜRO noordelegaadi programmi kontekstis).
13. Analüüsi käigus ei uuritud süvitsi, kuidas maailmaharidust käsitletakse kõrghariduse tasemel. Kõrghariduse tasemel pakutava maailmahariduse kaardistamine koostöös kõrgkoolidega võiks olla üks jätkutegevus. Üks võimalus olukorra kaardistamiseks oleks kutsuda kõrgkoole üles selgitama välja teadlased jt akadeemilised töötajad, kes on maailmaharidusest (selle kõige laiemas mõttes) huvitatud, tuua nad kokku arutama ühisosa ja struktureerituma koostöö võimalusi ning saada ülevaade käimasolevast uurimistööst ja pakutavatest kursustest. GENE võib vajaduse korral vahendada Euroopa maailmahariduse uurijate kogukonna kontakte.

14. Mitmed maailmahariduse osalised rõhutasid, et tähtis on esile tuua oma tegevuse tulemusi. Soovitame Eesti maailmahariduse sidusrühmadel haridus- ja teadusministeeriumi eestvedamisel välja selgitada, millised oleksid otstarbekad meetodid maailmahariduse mõju hindamiseks. Selleks võib näiteks kombineerida eri allikate ja osaliste andmeid, mh projektihindamised, avaliku arvamuse uuringud, rahvusvahelise kodanikuhariduse uuringu (ICCS) tulemused, OECD uuringud, "Rohepeegel" (koolide enesehindamisvahend).
15. Eestis puudub täielik ülevaade maailmahariduse olukorrast riigist, kuid tõsine vajadus sellise ülevaate järele on olemas. Soovitame olukorda üksikasjalikult kaardistada. Kaardistus võimaldaks tegevust paremini koordineerida ja kavandada ning suurendaks poliitika sidusust. Vajaduse korral saab GENE selleks tuge pakkuda.
16. Kutsume kõiki Eesti maailmahariduse osalisi ühiselt läbi mõtlema maailmahariduse visiooni, loo, arusaamad ja suuna. See võiks olla võimaliku riikliku tulevikuplatvormi esimene ülesanne.

# Tänuõnad

Maailmahariduse olukorda Eestis analüüsiti haridus- ja teadusministeeriumi ning välisministeeriumi kutsel. Need ministeeriumid osalesid protsessis tuumikpartneritena. Protsessi panustasid mitmed inimesed ja organisatsioonid, kes pühendasid sellele oma aega ja jagasid oskusteavet. Aruande toimetajatena avaldame GENE nimel kõigile osalenutele tänu.

Rahvusvahelisse meeskonda kuulusid Maria-Magdalena Budkus (Poola haridusministeerium), Satu Honkala (Soome haridusamet, EDUFI) ja Nina Macháčová (Slovakkia välis- ja Euroopa asjade ministeerium). Meeskonda juhtis GENE vanemnõunik dr. Helmuth Hartmeyer ning protsessi korraldas GENE sekretariaadi esindaja Jo McAuley (vastastikhindamise ja uuringute juht).

Avaldame erilist tänu tuumikpartneritele välisministeeriumile ning haridus- ja teadusministeeriumile, eriti Kairi Pirk-Vatunenile, Kaisa Mustingule ja Laura Limperkile nende pragmaatilise suhtumise, üksikasjadeni ulatuva toetuse ja konstruktiivse osalemise eest.

Täname eksperdirühma, kes andsid sisendit ja osalesid kogu protsessi vältel. Eksperdirühma kuulusid järgmiste organisatsioonide esindajad:

Agne Kuimet (Arengukoostöö Ümarlaud, AKÜ)  
Madli Kumpas (UNESCO Eesti rahvuslik komisjon)  
Viktoria Rudenko (MTÜ Mondo)  
Diana Tamm (MTÜ Mondo)

GENE avaldab tänu Johanna Helinile oluliste taustateadmiste ja teabe eest Eesti maailmahariduse kohta ning abi eest uuringukoordineerimisel, Eesti maailmahariduse sidusrühmade väljaselgitamisel ja nendega kontakti võtmisel.

Oma Eesti-külastuse ajal kohtus rahvusvaheline ekspertide meeskond maailmaharidusele pühendunud inimeste ja organisatsioonidega. Nende hulgas oli avalikke teenistujaid, teadlasi ja õpetajakoolitajaid, mittetulundusühinguid ja noortevaldkonna esindajaid. Nad kõik jagasid oma teadmisi ja arusaamu Eesti maailmahariduse kohta ning me oleme tänulikud kõigile, kes võtsid selles protsessis osalemiseks aega.

Rahvusvahelise ekspertide meeskonna 2019. a mais toimunud Eesti-külastuse kohtumiste täielik nimekiri on Eesti maailmahariduse analüüsi tervikaruande lisas, mida saab alla laadida aadressil: [www.gene.eu](http://www.gene.eu)

Euroopa riikide maailmahariduse olukorra analüüse rahastatakse osalt Euroopa Komisjoni poolt GENE-le antavast toetusest ja osalt GENE tegevuses osalevate ministeeriumide ja asutuste

ühisrahastusmehhanismist. GENE tänab neid, kes on rahastanud ja rahastavad edaspidi maailmahariduse analüüse ning teisi GENE tegevusi ja programme: Austria arenguagentuur ja haridusministeerium; Belgia välisministeerium ja Enabel; Tšehhi arenguagentuur; Soome välisministeerium; Prantsusmaa arenguagentuur ning välis- ja Euroopa asjade ministeerium; Engagement Global, mida rahastab Saksamaa föderaalne majanduskoostöö ja arengu ministeerium; Irish Aid, Iirimaa välisasjade ja kaubandusministeerium; Luksemburgi välis- ja Euroopa asjade ministeerium; Malta haridus- ja tööministeerium; Montenegro haridusministeerium; Portugali välisministeerium ning koostöö- ja keeleinstituut Camões; Slovakkia rahvusvahelise arengukoostöö agentuur; Sloveenia välisministeerium.

GENE avaldab tänu Euroopa Komisjonile märkimisväärse toetuse eest.

Helmuth Hartmeyer  
Vanemnõunik

Jo McAuley  
Vastastikhindamise ja uuringute juht

Liam Wegimont  
Direktor

**Toimetajad**

# Koostajad

## Rahvusvahelised eksperdid

### Soome

Satu Honkala, Soome haridusamet (EDUFI)

### Poola

Maria-Magdalena Budkus, haridusministeerium

### Slovakkia

Nina Macháčová, välis- ja Euroopa asjade ministeerium

## Eesti koordinaator

Johanna Helin

## GENE juhatus ja sekretariaat

Helmuth Hartmeyer

Juhatuse vanemnõunik

Josefina McAuley

Vastastikhindamise ja uuringute juht

## Toimetajad

Helmuth Hartmeyer

Josefina McAuley

Liam Wegimont

GENE, Dublin 2020

© GENE

ISBN: 978-1-911607-18-2



## The European Global Education Peer Review Process

The European Global Education Peer Review Process is facilitated by GENE. It grew out of the Maastricht Declaration on Global Education (2002). The process serves to highlight good practice and offer a critical review of Global Education policy and provision in each country. For more details, please visit [www.gene.eu/peer-review](http://www.gene.eu/peer-review)

## The Peer Review of Global Education in Estonia

This National Report contains the findings from the Peer Review of Global Education in Estonia that took place during 2019. It provides an overview of Global Education in the country and includes observations and recommendations intended to assist Estonian Global Education actors to further improve and increase provision in the country. It also provides case studies of good practice.



Global Education Network Europe (GENE) is the network of ministries, agencies and institutions with national responsibility for Global Education. GENE supports networking, peer learning, policy research, national strategy development and quality enhancement in the field of Global Education. GENE works to increase and improve Global Education towards the day when all people in Europe - in solidarity with people globally - will have access to quality Global Education.

For more information, please visit [www.gene.eu](http://www.gene.eu)